

Тема . Влаштування газонів

1. Поняття про газони.

«Простір, покритий трав'яною рослинністю, - пише Л.І.Рубцов, - відіграє суттєву роль у садово-парковому будівництві. Це обов'язковий компонент ландшафту вже у староримських садах, йому належить суттєва роль у садах середньовіччя. Луки одержали широке розповсюдження на «безмежних» просторах партерів регулярних садів Франції ХУІІ ст. і розлогих просторих лугів ландшафтних парків ХУІІІ-ХІХ ст. заповонила весь світ. Газони Америки чи Західної Європи – це вже не лише елемент садово-паркового мистецтва, це елемент буденного мислення кожного, хто володіє бодай маленьким клаптиком садової землі».

Український знавець газонів О.О.Лаптев дає таке визначення газону : «Це певна ділянка однорідної території з штучним дерновим покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав(переважно багаторічних злаків) для декоративних, спортивних, ґрунтозахисних або інших цілей. Із геоботанічної(фітоценотичної) точки зору газонний дерновий покрив є штучно створеним рослинним угрупованням – фітоценозом».

Термін газон –французького походження(gazon) і означає ділянку землі із спеціально створеним трав'яним покривом, у більшості випадків рівно і коротко підстриженим. Розрізняють партерні, паркові, спортивні і мавританські газони.

Газони у багатьох парках займають 40-60% території. Вони надають можливість підкреслити вертикальний і об'ємний облік деревної рослинності, а також відтінити їх забарвлення.

Окрім високої декоративності, газони мають і певне санітарно-гігієнічне значення. Так, території з великими газонами випаровують у повітря значну кількість вологи, особливо при регулярному поливі, що сприяє підвищенню вологості оточуючого повітря. Вловлюючи пилуку і газ, газони знижують забрудненість повітря.

2. Партерні газони.

Влаштовують в найбільш парадній частині парків і зазвичай є основою паркової композиції. Це може бути біля фонтану, пам'ятників, скульптурних груп, на площах, поблизу громадських будівель, декоративних водойм.

Вони займають головним чином геометричні сектори і центральну частину, озеленених об'єктів, служать основою для влаштування партерів (від фр. партерре: пар – по, терре – земля), відіграючи суттєву роль у їхньому квітковому оформленні. При створенні партерів необхідно дотримуватись головної вимоги, яка полягає в тому, щоб площа головного фону – партерного газону – завжди переважала над площею квітників та інших деталей у даній парковій композиції. Якщо площа квітників і квітникові мозаїки дорівнює площі трав'яної основи або переважає її, створюється враження дроблення усієї композиції і строкатості, а отже, губиться цілісне сприйняття картини.

Трави, які використовують для створення партерних газонів, мають бути довговічними і впродовж усього вегетаційного періоду

Утворювати низький, густий, рівномірно-зімкнений травостій із

однаковим яскраво-зеленим забарвленням. Найкраще цим вимогам відповідають багаторічні низькорослі злакові трави із тонкими стеблами, відносно вузьким листям, з високою інтенсивністю кущіння, взагалі трави із тонкою будовою куща. Найбільш однорідний і красивий партерний газон можна одержати при чистій культурі таких видів злакових трав, як вівсяниця(костриця) червона і різнолиста, тонконіг лучний, польовиця тонка і, меншою мірою, райграс пасовищний, польовиця пагононосна та ін.

3. Звичайні садово-паркові газони.

Цей тип газонів характерний для міських парків, бульварів, скверів; його використовують для озеленення вулиць і т.і. Головна вимога, окрім декоративності, - міцність і довговічність, а також стійкість до частого скошування, витоптування та

тіневитривалість, а в певних умовах – посухостійкість, морозостійкість.

Влаштування таких газонів можливо тільки при використанні суміші газонних трав, що утворюють щільну і довговічну дернину.

Для створення даних газонів необхідно сформувати такі травостій і дернину, які б могли протистояти механічним пошкодженням та іншим несприятливим факторам.

Створення міцної стійкої дернини можливе при сумісному вирощуванні видів трав з різними типами пагоноутворення, тобто таких, які належать до різних життєвих форм (кореневищних, кореневищно-кущових, рихло-кущових, рідше – щільно кущових і стриж некореневищних).

Для створення садово-паркових газонів придатні усі види трав, які використовують у партерних газонах. Крім того, залежно від зональних ґрунтово-кліматичних умов можуть бути використані такі види, як вівсяниця валійська (типчак), лучна, овеча, східна; тонконіг вузьколистий, сплюснутий і звичайний; райграс багатоукісний; житняк гребінчастий, пустельний і сибірський.

4. Лучні газони.

Поширені в основному у лісо- і лугопарках, а також на великих галявинах крупних парків. Ці газони повинні мати ще більшою довговічністю і стійкістю, тому що призначені для дпочинку людей.

Їх створюють за допомогою поліпшення існуючих травостоїв методами поверхневої обробки дернини і підсівом відповідних травосумішей. За видовим складом лучні газони можуть бути представлені різнотрав'ям, яке складається із трав багатьох родин (злакових – пирій повзучий і без кореневий, гребінник звичайний, стоколос безостий, тимофіївка лучна, лисохвіст лучний, половиця болотна і лучна, бекманія звичайна; бобових – конюшина біла, червона і гібридна, лядвенець рогатий, люцерна синя і жовта, еспарцет, астрагал та інші; осокових – осоки рання, лучна; а також багато видів різнотрав'я – деревій, перстач, вероніка). Трави на лучних газонах скошують рідко, ві основному після їх масового цвітіння.

Завдання озеленення – це сформувати такий лучний травостій, який би міг проявити свої декоративні якості цвітіння у всіх фенологічних фазах. Мальовничість кожної фенологічної фази луки може бути значно посилена шляхом введення у травостій рясно квітучих садових різновидів рослин, цвітіння яких приурочене до даної фенологічної фази.

Рубців рекомендує включати в період ранньої весни квітучої луки різновиди крокусів, сцилл, анемон, фіалок, сон-траву, первоцвіт (адоніс), примули; у розпал весни – різні види і різновиди купальниці, жовтецю, нарцисів, тюльпанів, ірисів, незабудок, півоній, у розпал літа – гвоздики, гравілати, лілії, дзвіночки,

вероніки, люпини, маки; в кінці літа – різновиди астильб, маків, флоксів, рудбекій, аконітів, золотарників.

Квітучі барви лучного газону можна підсилити декоративно квітучими деревами і кущами, що оточують галявину чи є окремими вкрапленнями у простір(групи садового жасмину, спіреї, калини, глоду, окремі дерева яблунь, груш, вишень, черемх).

5. Спортивні і ігрові газони.

Цей тип газонів повинен бути вкритий дерниною, що має дуже високу счепленість, хорошу несучу здатність, особливу стійкість до механічних пошкоджень і швидко просихати.

Для такого газону, окрім найбільш стійких видів трав, необхідно застосовувати спеціальні дренажи, які забезпечують швидкий відтік води.

Для спортивних газонів рекомендуються суміші із м'ятлика лукового, вівсяниці червоної і райграса пасовищного. Створення хорошого газону вимагає ретельної підготовки ґрунту. Перш за все, необхідно спланувати територію. На великих площах це проводять за допомогою бульдозера, на малих площах – вручну.

Після вирівнювання ділянку зорюють з наступним боронуванням, а потім насипають ґрунт. Ґрунт повинен бути достатньо поживним, рівномірно перемішаним і не мати великих комків.

Після насипки ґрунт вирівнюють до певного рівня. Після планіровки площу під газон потрібно прикочувати котком масою 100-150 кг. Посів проводять через певний час після підготовки ґрунту. Кращий строк для посіву – весна.

Для збереження газону у належному виді – це регулярне і часте скошування, при якому він має вид зеленого килима. Скошування створює щільність травостоя, знищує однорічні бур'яни і послаблює розвиток багаторічних бур'янів. Окрім скошування ,

необхідно регулярно проводити боротьбу з бур'яном. Періодично потрібно прикочувати газон, при цьому вирівнюється його поверхня. Прикочування після морозів укріплює дернину і покращує весняне відростання травостою.

6. Мавританські газони.

Їх називають рясноквітними, або строкатоквітими. Створюють їх на місці звичайних садово-паркових чи лучних газонів., рідше окремі квіткові групи і плями можна влаштовувати також на фоні партерних газонів.

Мавританський газон в його класичному розумінні влаштовують із суміші деяких видів однорічних і багаторічних газонних трав із квітковими рослинами(настурцією, маком, портулаком, алісумом,

гіпсофілою, іберісом, нагідками, льонком, ешольцією, віск арією, багаторічним льоном). Однак при сумісному виростанні злакові трави часто шкодять нормальному росту і цвітінню квіткових рослин, що ускладнює формування мавританських газонів.

На цю красу неможливо не дивитись! Це щось неймовірне!